

notěno při uvažování o aktivní legitimaci, že obžalovaný plakát sepsal jako odpověď na plakát vylepený v S: »Volnou myšlenkou československou« a že při tom musil mít na mysli spolupodepsaného vydatele »Volnou myšlenku československou v Praze«, neboť výtká ta se týká okolnosti nezávažné, nehledíc ani k tomu, že obžalovaný nedoznal a že ani stížnost netvrdí, že si obžalovaný všiml, že plakát, proti němuž se obrátil, jest podepsán i spolkem »Volná myšlenka československá« jako vydavatelem. Nalézací soud však zjistil z obsahu a z doslovu pozastaveného plakátu, že plakát nesměřoval proti spolku »Volná myšlenka čl. v Praze«, že ani neobsahoval o ní zmínky, nýbrž že obžalovaný jako pisatel plakátu brojil jen proti hlasům »Volné myšlenky«, jen proti směru a smýšlení protináboženskému (volnomyšlenkářskému), uváděje jeho důsledky, že šlo jen o kritiku směru a o odboj proti zásadám »Volné myšlenky« jako sdružení mezinárodního, hlásaným volnomyšlenkáři, a že projev neměl určitého vztahu k osobám soukromých obžalobců. Tímto zjištěním vyloučil nalézací soud vše, co je se zřetelem na ono právní hledisko potřebné k individualisaci uraženého, a vyloučil tím i aktivní legitimaci spolku »Volná myšlenka československá« a jeho činovníků.

Čís. 3829.

K dokonání přečinu podle § 8 čís. 3 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. v doslovu čl. I čís. 1 a) zák. ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n. se po stránce objektivní nevyžaduje skutečné postoupení bytu; stačí požadování odměny za slíbené nebo nabídnuté postoupení, které jest možné aspoň in abstracto.

Subjektivní skutková podstata tohoto přečinu jest splněna, byl-li si pachatel aspoň vědom toho, že mu z jeho jednání s osobou, která hodlá převzít jeho byt, vzejde majetkový prospěch, převyšující o více než 2000 Kč majetkovou újmu, již utrpí postoupením bytu.

Nájemník bytu, který si postaví vlastní domek, v němž může pronajmouti byty za cenu značně vyšší, než sám platí ve svém dosavadním bytě podle platné nájemní smlouvy, utrpí majetkovou újmu, když dosavadní byt uprázdní a nastěhuje se do svého domku.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1930, Zm I 499/29,)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 17. května 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle čl. I čís. 1 a) zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n. a § 8 čís. 3 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Objektivní skutková podstata přečinu podle § 8 čís. 3 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 Sb. z. a n. v doslovu čl. I čís. 1a) zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 Sb. z. a n., pokud jedná o kvalifikaci přečinu jen z důvodu výše neoprávněného zisku, předpokládá, že nájemník (jiný uživatel bytu nebo jeho části) dává sobě nebo jinému za postoupení bytu nebo v souvislosti s tím poskytovatí nebo slibovatí majetkový prospěch, při čemž neoprávněný zisk, jehož bylo nebo mělo býti trestným činem dosaženo, převyšuje 2.000 Kč; při zjišťování neoprávněného zisku jest podle § 8 čís. 1 posl. odst. zák. čís. 568/1919 Sb. z. a n. v doslovu čl. I čís. 1a) zák. čís. 80/1924 Sb. z. a n. přihlížeti k majetkové újmě, kterou nájemník (jiný uživatel bytu) utrpěl postoupením bytu. K dokonání přečinu se po stránce objektivní nevyžaduje ani skutečné postoupení bytu, stačí požadování odměny za slíbené nebo nabídnuté postoupení, které jest možné aspoň in abstracto (srov. rozh. sb. n. s. čís. 2419, opírající se o odůvodnění zákona). Subjektivní skutková podstata tohoto přečinu jest pak splněna, byl-li si pachatel (kromě ostatních náležitostí) aspoň vědom toho, že mu z jeho jednání s osobou, která hodlá převzítí jeho byt, vzejde majetkový prospěch, který převyšuje o více než 2.000 Kč majetkovou újmu, již utrpí postoupením bytu. V souzeném případě zjišťuje rozsudek skutkově, že obžalovaný byl ochoten postoupiti byt manželům Z-ovým za odstupné 8.000 Kč a že postoupením tím nebyl by utrpěl vůbec majetkovou újmu, »neboť stavěl domek pro sebe, tam by se byl stejně stěhoval a byl by se byt po něm stejně uprázdnil«. Zmateční stížnost vytýká právem rozsudku nedostatek důvodů podle § 281 čís. 5 tr. ř. pro tento úsudek nalézacího soudu. Rozsudek ve směru tom neuvádí, z čeho čerpá přesvědčení, že by obžalovaný byl byt uprázdnil i bez odstupného, že by se byl stejně stěhoval. Zjišťuje skutkově, že stavěl domek se 4 byty, a usuzuje z toho, že stavěl domek pro sebe, což by se mohlo o sobě již jeviti jako důvod pro domněnku, že by se vystěhoval stejně z dosavadního svého bytu, pak neuvádí rozsudek ani pro tuto skutečnost (závěr) důvody; ve výsledku řízení není vůbec opory pro názor nalézacího soudu, že obžalovaný již předem měl úmysl po dostavění domku opustiti dosavadní laciný byt a nastěhovati se do vlastní novostavby. Obžaloba sama praví v souhlasu s trestním oznámením, že obžalovaný stavěl domek »pro čtyři nájemníky«, aniž tím určitě bylo bylo vyjádřeno, zda jest tím míněna jen rozloha domku, či účel stavby. Ze zodpovídání obžalovaného však, jež jest podporováno výpovědí svědkyně Antonie B-ové, jest míti za to, že obžalovaný pronajal ještě před dokončením stavby všechny byty ve svém stavení již předem, by sehnal peníze na dostavění, takže nehodlal a snad podle smluv se svými nájemníky ani nemohl se ihned nastěhovati do svého; za byt v jeho domku bylo mu placeno 5.000 Kč, kdežto sám platil jen 400 Kč (652 Kč) ročně.

Nelze popřítí, že nájemník bytu, který si postaví vlastní domek, v němž může pronajmouti byty za cenu značně vyšší, než sám platí ve svém

dosavadním bytě podle platné nájemní smlouvy, utrpí majetkovou újmu, když dosavadní byt uprázdní a nastěhuje se do svého domku. Výhody bydlení ve vlastním domě, vyplývající z výhodnější snad úpravy a z pohodlí nového bytu, jsou převážně povahy ideální a nelze je slučovat ani zaměňovat s majetkovým prospěchem, porovnávati s majetkovou újmou, již jediné má na mysli předpis § 8 čís. 1 posl. odst. citovaného zákona; to ovšem jen potud, pokud ony výhody svým obsahem nezasahují i do okruhu prospěchu majetkového (na př. různé úspory v důsledku vhodnějšího řešení a úpravy nového bytu a pod.). Takové skutečnosti jest však vždy zjistiti podle okolností případu. Aby při postoupení bytu nebo v souvislosti s ním srovnání poskytnutého nebo slíbeného majetkového prospěchu s majetkovou újmou utrpěnou tímto postoupením vyhovovalo doslovu a smyslu citovaného předpisu zákona, jest nutno i zjistiti, zda nájemník byt postupující měl úmysl i bez odstupného opustiti dosavadní byt v době, kdy se zavázal podle dohody s osobou odstupné mu poskytující (přislíbující) byt uprázdniti, po případě, nemínil-li tak učiniti sám, zda majitel bytu zamýšlel v téže době dáti mu výpověď z bytu, měl-li vůbec podle platného zákona na ochranu nájemníků výpovědní důvod a chtěl-li ho též proti nájemníku použiti, a, kdy by se nájemník z bytu vystěhoval, v případě, že by majitel bytu takto proti němu vystoupil. Učinil-li proto obžalovaný při hlavním přelíčení návrh na výslech svědka Jana V-ého a znalce Fr. G-a o tom, že by postoupením dosavadního levného bytu Adolfu Z-ovi a nastěhováním se do bytu ve vlastním domku, který pronajal V-ému za roční nájemné 5.000 Kč, byl utrpěl značnou ztrátu, a že by 8.000 Kč jen částečně hradil újmu, která by ho stihla tím, že byl zbaven možnosti výhodně pronajati ve svém novém domě byt za 5.000 Kč ročně, šlo o zjištění okolností rozhodných; kdyby byly potvrzeny svědkem a znalcem, není vyloučeno, že by byl nalézací soud dospěl ke skutkovým zjištěním, jež by podle § 8 zák. čís. 568/1919 sb. z. a n. v doslovu čl. I čís. 1 zák. čís. 80/1924 Sb. z. a n. činily jednání obžalovaného beztrestným, po případě snížily by jeho neoprávněný zisk pod 2.000 Kč. Není proto správným názor nalézacího soudu, že se průvodní návrhy týkaly okolností nerozhodných, naopak podle názoru zrušovacího soudu provedení jich mohlo působiti na konečné rozhodnutí způsobem příznivým pro stěžovatele.

Čís. 3830.

Podmíněné odsouzení nelze povolití obžalovaným, jichž protizákonné chování bylo vzhledem k pohnuté náladě za stávky velmi povážlivého a pro klid a pořádek velmi nebezpečného rázu, kteří, byvše několikrát bezpečnostními orgány vyzváni k rozchodu, houževnatě setrvali při úmyslu mařiti rozsáhlá bezpečnostní opatření a brániti dělníkům stávky se nesúčastnivším v cestě do práce, a tím dali na jevo nedostatek úcty a vážnosti k zákonům a k úřadům.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1930, Zm I 802/29.)